

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра Олімпійського, професійного та адаптивного спорту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

”ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АДАПТИВНОГО СПОРТУ”

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки _____

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 7.01020201 «спорт (за видами)»

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення факультет ПК, ПП, ПЗО

(назва інституту, факультету, відділення)

Львів
2015-2016 рік

Робоча програма з дисципліни «Теоретичні основи адаптивного спорту» для студентів спеціальності «Спорт (за видами)».

III семестр.

Розробник: д.фіз.вих., доцент Передерій А.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Олімпійського, професійного та адаптивного спорту

Протокол від “27” серпня 2015 року № 1

(підпис)

(Бріскін Ю.А.)

(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні Ради факультету ПК ПП ПЗО

Протокол від. “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань <u>0102 «фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>7.01020201</u> <u>«Спорт (за видами)»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 45		III-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	Лекції	
		8 год.	
		Практичні, семінарські	
		6 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
31 год.			
Індивідуальні завдання:		год.	
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 14/31

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Теоретичні основи адаптивного спорту” є вивчення історії розвитку паралімпійського руху, дефлімпійського руху та руху Спеціальних Олімпіад, їх ідеалів, принципів, місця в системі явищ сучасного суспільного життя, теорії і методики підготовки спортсменів-інвалідів до змагань.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Теоретичні основи адаптивного спорту” є формування професійного світогляду студентів, основ знань і навичок з питань історії, організації і управління інвалідним спортом, сучасної системи підготовки спортсменів-інвалідів до змагальної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

організацію і побудову паралімпійського руху, особливості спортивної роботи з інвалідами різних нозологій (осіб з вадами слуху, осіб з вадами зору, осіб з відхиленнями розумового розвитку, з пошкодженнями опорно-рухового апарату та ін.), організацію і проведення змагань з різними групами інвалідів, правила проведення змагань серед осіб з особливими потребами тощо.

вміти :

застосовувати у практичній діяльності одержані знання, використовувати сучасні засоби і методи спортивного тренування в підготовці інвалідів до участі в змагальній діяльності як на національному, так і на міжнародному рівні.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт в системі міжнародного олімпійського руху.

Лекція 1.

Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі.

1. Загальна характеристика Олімпійського руху.
2. Типологічна класифікація Олімпійського руху.
3. Генеза адаптивного спорту.
4. Керівні організації адаптивного спорту в Україні та в світі.
5. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських іграх.

Змістовий модуль 2. Адаптивний спорт як вид соціальної практики

Лекція 2.

Адаптивний спорт як соціальне явище

1. Фактори, що зумовлюють виникнення та розвиток адаптивного спорту.
2. Концепція адаптивного спорту в системі міжнародного олімпійського руху.
3. Мета та завдання адаптивного спорту.
4. Основні принципи адаптивного спорту.
5. Соціальні функції адаптивного спорту.
6. Етико-деонтологічні аспекти спортивно-оздоровчої роботи з інвалідами.
7. Специфічність вимог до організації спортивних змагань з інвалідами.

8. Класифікація інвалідів в залежності від пошкодження.

Змістовий модуль 3. Спортивна підготовка інвалідів, що мають пошкодження опорно-рухового апарату

Лекція 3.

Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату

1. Загальна характеристика нозології.
2. Класифікації спортсменів з пошкодженням опорно-рухового апарату.
 - 2.1. Класифікація спортсменів з пошкодженням хребта і спинного мозку.
 - 2.2. Класифікація спортсменів з наслідками церебрального паралічу.
 - 2.3. Класифікація інвалідів з ампутаціями.
 - 2.4. Класифікація інвалідів з „іншими пошкодженнями опорно-рухового апарату”.
3. Корекційно-реабілітаційна підготовка спортсменів з ПОРА.
 - 3.1. Завдання корекційно-реабілітаційної підготовки спортсменів з ПОРА.
 - 3.2. Визначення рівня фізичної підготовленості інвалідів з ПОРА.
 - 3.3. Базові види спорту для спортсменів з ПОРА.
 - 3.4. Форми організації тренувань на етапі корекційно-реабілітаційної підготовки .
4. Специфічні засоби спортивної підготовки інвалідів з ПОРА.

Змістовий модуль 4. Спортивна підготовка спортсменів з відхиленнями розумового розвитку

Лекція 4.

Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку

1. Класифікація осіб з відхиленнями розумового розвитку (“КІ”).
2. Традиції і сучасний стан спортивної роботи з особами з відхиленнями розумового розвитку.
3. Завдання занять спортом з особами з відхиленнями розумового розвитку.
4. Філософія Спеціальних Олімпіад.
5. Характеристика видів спорту, які використовуються у заняттях з особами з відхиленнями розумового розвитку.
6. Організація і проведення змагань з особами з відхиленнями розумового розвитку.
7. Структура та зміст спортивного тренування осіб з відхиленнями розумового розвитку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	сем	п	лаб	с.р.		л	сем	п	лаб	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт в системі міжнародного олімпійського руху													
Тема 1. Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі							12	2	-	-	-	10	
Разом за змістовим модулем 1							12	2	-	-	-	10	
Змістовий модуль 2. Адаптивний спорт як вид соціальної практики													
Тема 2. Адаптивний спорт як соціальне явище							12	2	2	-	-	8	
Разом за змістовим модулем 2							12	2	2	-	-	8	
Змістовий модуль 3. Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату													
Тема 3. Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату							10	2	2	-	-	6	
Разом за змістовим модулем 3							10	2	2	-	-	6	
Змістовий модуль 4. Спортивна підготовка спортсменів, які мають вади інтелекту													
Тема 4. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку							11	2	2	-	-	7	
Разом за змістовим модулем 4							11	2	2	-	-	7	
Усього годин							45	8	6	-	-	31	

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі		2
2	Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату		2
3	Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку		2
	Разом:		6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна

7. Темы лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Тема 1. Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі. Конспекти самопідготовки до занять		10
2.	Тема 2. Адаптивний спорт як соціальне явище. Конспекти самопідготовки до занять		8
3.	Тема 4. Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату Конспекти самопідготовки до занять		6
4.	Тема 5. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку Конспекти самопідготовки до занять		7
	Разом :		31

9. Індивідуальні завдання

1. Конспекти самопідготовки.
2. Реферат “Україна в Паралімпійському русі”.
3. Конспект „Характеристика виду(ів) спорту для інвалідів”.
4. Програма тренувань для інвалідів з ПОРА.
5. Програма тренувань для спортсменів-інвалідів з відхиленнями розумового розвитку.

10. Методи навчання

1. Самостійна робота студентів:
 - підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, тощо);
 - виконання практичних завдань протягом семестру;
 - самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;
 - виконання контрольних робіт студентами заочної і дистанційної форм навчання;
 - підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної

підготовки;

– підготовка до усіх видів контролю (іспиту, заліку тощо).

2. Словесні методи: лекція, обговорення, бесіда.

3. Наочні методи: демонстрація слайдів, фільмів.

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.

2. Перевірка завдань для самостійної роботи.

3. Перевірка матеріалів самопідготовки.

Підсумковий контроль – залік.

Залікові вимоги з дисципліни «Теоретичні основи адаптивного спорту»

1. Загальна характеристика Олімпійський руху.
2. Типологічна класифікація олімпійського руху.
3. Характерні ознаки змагань Олімпійського руху.
4. Ігри інвалідів в Олімпійському русі.
5. Генеза Паралімпійського руху.
6. Програма Паралімпійських ігор.
7. Генеза Дефлімпійського руху.
8. Програма Дефлімпійських ігор.
9. Генеза руху Спеціальних Олімпіад.
10. Діяльність Людвіга Гуттманна як фундатора Паралімпійського руху.
11. Діяльність Юніс Кеннеді Шрайвер як фундатора руху Спеціальних Олімпіад.
12. Керівні організації адаптивного спорту в Україні.
13. Міжнародні керівні організації адаптивного спорту.
14. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських літніх іграх.
15. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських зимових іграх.
16. Етико-деонтологічні аспекти спортивно-оздоровчої роботи з інвалідами.
17. Переваги спорту в роботі з інвалідами.
18. Проблема вибору інвалідом виду спорту.
19. Вимоги до тренера, який працює з інвалідами.
20. Цільово-результативні аспекти адаптивного спорту.
21. Класифікація спортсменів для участі в змаганнях в адаптивному спорті.
22. Фактори, що зумовлюють виникнення та розвиток адаптивного спорту .
23. Адаптивний спорт як соціальне явище.
24. Концепція адаптивного спорту у системі міжнародного олімпійського руху.
25. Мета та завдання адаптивного спорту.
26. Загальні принципи адаптивного спорту.
27. Методичні принципи адаптивного спорту.
28. Специфічно-спортивні принципи адаптивного спорту.
29. Загальні соціальні функції адаптивного спорту.
30. Специфічні соціальні функції адаптивного спорту.
31. Специфічність вимог до організації спортивних змагань з інвалідами.

32. Використання мануально-м'язового тестування (ММТ) в класифікації інвалідів з ПОРА.
33. Загальна характеристика нозології ПОРА.
34. Загальні завдання занять спортом з інвалідами з ураженням опорно-рухового апарату.
35. Спеціальні завдання занять спортом з інвалідами з ураженням опорно-рухового апарату.
36. Корекційні завдання занять спортом з інвалідами з ураженням опорно-рухового апарату.
37. Визначення рівня фізичної підготовленості інвалідів з ПОРА.
38. Табори активної реабілітації.
39. Корекційно-реабілітаційна програма спортсменів з ПОРА.
40. Класифікація інвалідів з ураженням хребта і спинного мозку.
41. Основні види спорту, що використовуються у заняттях з інвалідами з ПОРА.
42. Атлетична гімнастика як базовий вид спорту для інвалідів з ПОРА, її характеристика.
43. Плавання як базовий вид спорту для інвалідів з ПОРА, його характеристика.
44. Проблеми класифікації в сучасному адаптивному спорті.
45. Класифікація спортсменів-інвалідів з церебральним паралічем.
46. Класифікація спортсменів-інвалідів з ампутаціями.
47. Класифікація спортсменів-інвалідів з іншими пошкодженнями опорно-рухового апарату.
48. Специфічні засоби та методи спортивного тренування інвалідів з ПОРА.
49. Традиції і сучасний стан спортивної роботи з особами з відхиленнями розумового розвитку.
50. Діяльність організації “Спеціальні Олімпіади України”
51. Завдання занять спортом з особами з відхиленнями розумового розвитку.
52. Визначення права участі в “Спеціальних Олімпіадах”.
53. Організація і проведення змагань з особами з відхиленнями розумового розвитку.
54. Класифікація осіб з відхиленнями розумового розвитку.
55. Вікові групи учасників змагань за програмами “Спеціальних Олімпіад”.
56. Правило 10% (15%) – основа формування дивізіонів в змаганнях “Спеціальних Олімпіад”.
57. Види змагань за програмою “Спеціальних Олімпіад”.
58. Принципи дивізіонування в змаганнях за програмою “Спеціальних Олімпіад”.
59. Характеристика тренувальних програм “Спеціальних Олімпіад”.
60. Структура та зміст спортивного тренування з особами з відхиленнями розумового розвитку.
61. Філософія “Спеціальних Олімпіад”.
62. Офіційні види спорту, що використовуються у заняттях з особами з відхиленнями розумового розвитку.
63. Заборонені види спорту в програмах “Спеціальних Олімпіад”.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4		
T1	T2	T4	T5		
Заочна форма	15	25	30	30	100
Опитування на занятті	5	-	5	5	15
Виконання індивідуальних завдань	-	15	15	15	45
Матеріали самопідготовки	10	10	10	10	40

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Теми та короткий зміст семінарських та практичних занять

Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт в системі міжнародного олімпійського руху

Алгоритм виконання самостійної роботи

Підготувати реферат “Україна в Паралімпійському русі”

➤ Структура реферату

1. Титульний аркуш:

- назва навчального закладу;
- кафедра;
- назва реферату;
- виконавець (П.І.П., група, факультет);
- місто, рік.

2. Зміст (план).

3. Вступ.

4. Основний текст розділів і підрозділів реферату з посиланнями на літературні джерела наведені у списку літератури (у квадратних дужках, наприклад [4], де «4» - порядковий номер джерела).

5. Висновки.

➤ Захист реферату.

Змістовий модуль 2. Адаптивний спорт як вид соціальної практики

1. Правила проведення змагань з видів спорту, рекомендованих для інвалідів різних нозологій (практичне). Ознайомитися з особливостями проведення змагань з різних видів спорту літньої та зимової програми. Скласти конспект „Характеристика виду(ів) спорту для інвалідів”.

Змістовий модуль 3. Спортивна підготовка інвалідів, що мають пошкодження опорно-рухового апарату

2. Спортивна підготовка інвалідів, які мають пошкодження опорно-рухового апарату

Загальна характеристика нозології. Класифікації спортсменів з пошкодженням опорно-рухового апарату. Класифікація спортсменів з пошкодженням хребта і спинного мозку. Класифікація спортсменів з наслідками церебрального паралічу. Класифікація інвалідів з ампутаціями. Класифікація інвалідів з „іншими пошкодженнями опорно-рухового апарату”. Корекційно-реабілітаційна підготовка спортсменів з ПОРА. Завдання корекційно-реабілітаційної підготовки спортсменів з ПОРА. Визначення рівня фізичної підготовленості інвалідів з ПОРА. Базові види спорту для спортсменів з ПОРА. Форми організації тренувань на етапі корекційно-реабілітаційної підготовки. Основні засоби спортивної підготовки інвалідів з ПОРА.

Програма тренувань для інвалідів з ПОРА (практичне).

Алгоритм:

Завдання “Скласти програму тренувань для спортсменів-інвалідів з ПОРА”.

Визначити:

1. Вік і стать спортсмена.
2. Характер рухових порушень:

загальна характеристика рухових можливостей (для спортсменів з ПХСМ вказати рівень локалізації пошкодження хребта, результати ММТ та клас за класифікацією ISMGF; для спортсменів з церебральним паралічем вказати характер рухових розладів та клас згідно із класифікацією CP-ISRA; для спортсменів з ампутаціями вказати характер ампутації та клас згідно із класифікацією ISOD).

3. Спортивна спеціалізація.
4. Спортивний стаж.
5. Періодичність, тривалість та місце проведення тренувальних занять.
6. Характеристика періоду, що планується.

7. Завдання на період підготовки, що планується.

8. План підготовки (визначити зміст тренувальних занять, обсяг та інтенсивність навантаження, співвідношення окремих розділів роботи). Форма плану довільна.

9. Теоретико-методичне обґрунтування обраних засобів, методів та дозування навантаження в підготовці спортсмена.

Змістовий модуль 4. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку

3. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку

Класифікація осіб з відхиленнями розумового розвитку (“КІ”) Традиції і сучасний стан спортивної роботи з особами з відхиленнями розумового розвитку. Завдання занять спортом з особами з відхиленнями розумового розвитку. Філософія Спеціальних Олімпіад. Організація і проведення змагань з особами з відхиленнями розумового розвитку. Структура та зміст спортивного тренування осіб з відхиленнями розумового розвитку. Характеристика видів спорту, які використовуються у заняттях з особами з відхиленнями розумового розвитку.

Програма тренувань для інвалідів з відхиленнями розумового розвитку (практичне).

Алгоритм:

Завдання “Скласти програму тренувань для спортсменів-інвалідів з відхиленнями розумового розвитку”.

Визначити:

1. Вік і стать спортсмена. Вказати вікову групу.
2. Характер інтелектуальних порушень. Вказати ступінь розумової відсталості (КІ)
3. Спортивна спеціалізація.
4. Спортивний стаж.
5. Періодичність, тривалість та місце проведення тренувальних занять.
6. Характеристика періоду, що планується.
7. Завдання на період підготовки, що планується.
8. План підготовки (визначити зміст тренувальних занять, обсяг та інтенсивність навантаження, співвідношення окремих розділів роботи). Форма плану довільна.
9. Теоретико-методичне обґрунтування обраних засобів, методів та дозування навантаження в підготовці спортсмена.

14. Рекомендована література

Базова

1. Бріскін Ю. А. Вступ до теорії спорту інвалідів: [навч. посіб. для студ. ВНЗ фіз. вих. і с.] / Юрій Бріскін, Аліна Передерій. – Л.: «Апріорі», 2008. – 68 с., іл. – ISBN: 78-966-8256-71-4
2. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів : [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / Ю. А. Бріскін. – К. : Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN 966-7133-79-6

3. Бріскін Ю.А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади: навчальний посібник. - Львів: "Ахіл", 2003. - 128 с.
4. Бріскін Ю.А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник. - Л.: "Кобзар", 2004. - 180 с., іл.

Допоміжна

1. Передерій А., Борисова О., Брискин Ю. Общая характеристика классификаций в спорте инвалидов // Наука в олимпийском спорте. - 2006. - № 1. - С. 50-54.
2. Бріскін Ю.А., Передерій А.В. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту // Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / За заг.ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. Львів: Видавець Тарас Сорока.- 2004.- - С. 22-29
3. Григоренко В.Г. Дифференциально-интегральный подход в организации педагогической системы коррекции двигательной сферы инвалидов с нарушениями функций спинного мозга // Тезисы докладов 1-й Всесоюзной научной конференции "Физическая культура и спорт инвалидов". -Одесса, 1989.
4. Григоренко В.Г. Принцип дифференциально-интегральных оптимумов - Симаков Ю.П. Генезис и типологическая классификация параолимпийского движения // Теория и практика физической культуры. -1991. -№ 7. -С. 7-10.
5. Симаков Ю.П. Параолимпийское движение: структура и тенденции развития // ВНИИФК. Тезисы всесоюзной науч. конф. по проблемам олимпийского спорта (Челябинск, 22-26 мая 1991 г.). -М., 1991. -С. 48-50.
6. Соболевский В.И. Этико-деонтологические аспекты физкультурно-оздоровительной работы среди инвалидов // Теория и практика физической культуры. -1990. -№ 1. -С. 48-50.

15. Інформаційні ресурси

1. Мультимедійне забезпечення
2. www.paralympic.org
3. www.paralympic.org.ua
4. www.specialolympics.org
5. www.deaflympics.org
6. www.ciss.com
7. www.ibsa-sports.org